

VFU-HANDBOK

för KPU-programmet vid Mälardalens universitet

**VÄLKOMMEN TILL
KOMPLETTERANDE PEDAGOGISK UTBILDNING (KPU)
PÅ MDU**

För Ämneslärare 7-9 och Ämneslärare gymnasiet

Innehåll

 Inledning	4
 Ramarna för Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för lärarprogrammen	5
Styrdokument för VFU	5
Placering på VFU-skola	6
Fältstudier i övriga kurser	6
VFU-kursernas progression	7
 Genomförande av VFU	9
VFU-kursernas upplägg	9
Bedömning och examination	10
 Uppdrag och ansvar	11
MDU:s uppdrag och ansvar	11
Huvudmannens uppdrag och ansvar	11
Studentansvar	12
 Praktisk information	13
VFU-portal	13
Registerutdrag	13
Ändamålsenlig klädsel	13
Student som utsätts för trakasserier	13
Studentförsäkring	14
Student som skadar sig under VFU	14
Krishantering	14
 VFU-organisation för lärarutbildningen vid MDU	15
Kontaktuppgifter	16

The logo consists of a stylized blue leaf icon to the left of the word "INLEDNING" in a bold, blue, sans-serif font.

Vid Mälardalens universitet (MDU) utbildas lärare för verksamheter från förskola till gymnasiet. Lärarutbildningen ges vid våra campusorter Eskilstuna, Västerås och på distans (kompletterande pedagogisk utbildning). I samtliga utbildningar finns kurser i den verksamhetsförlagda utbildningen.

KPU - lärarprogrammen består av två kunskapsområden:

- Utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) 60 hp
- Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) 30 hp

Regeringspropositionen (2009/10:89) betonar vikten av att den Verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) får ett kvalitativt innehåll. Lärarutbildningen ska förankras i både teori och praktik. Mötet mellan dessa två perspektiv innebär kvalitet i lärarutbildningen, där lärarstudenter ges möjlighet att ta del av olika kunskapstraditioner och erfarenheter. Forskningsbaserad kunskap ska ges utrymme att möta beprövad erfarenhet.

Enbart goda ämneskunskaper är ingen garanti för att en lärare kan skapa goda betingelser för lärande. Av den anledningen är det viktigt att den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) får ett kvalitativt innehåll och tydligt utvecklar samarbetsförmågan både gällande arbete i arbetslag och tillsammans med barn och ungdomar. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen ska även bidra till att studenterna i hög grad relaterar ämneskunskaper till läroprocessen och urval av ämnesstoff. De blivande lärarna tillägnar sig yrkeskunskap genom studier i Utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) som bland annat innebär studier i till exempel skolans organisation och styrdokument, lärande och utveckling, specialpedagogik, pedagogiskt ledarskap samt läraryrkets samhällsuppdrag. Studenterna utbildas även i att bedöma elevers lärande och utveckling och hur prestationer kan betygsättas. Yrkeskunskap innebär dessutom att lärarna är medvetna om vilka grundläggande värden som ska främjas samt hur dessa värden ska gestaltas och förankras. Samtliga områden är en grundförutsättning för yrkesutövningen.

Under hela utbildningstiden har studenten en nära kontakt med en VFU-skola där VFU och fältstudier genomförs som ger värdefull praktisk erfarenhet och kontakter inför framtiden. Den praktiska verksamheten bygger på teori samtidigt som teorin grundar sig på praktisk erfarenhet.

RAMARNA FÖR VFU INOM LÄRARUTBILDNINGEN

Styrdokument för VFU

Kursplaner

För varje kurs finns en kursplan som beskriver kursens syfte, lärandemål, innehåll, undervisningsformer, särskild behörighet, examination, betyg samt övergångsbestämmelser och övriga föreskrifter. Dokumentet kan inte frångås utan är det dokument som samtliga andra styrdokument tar avstamp ifrån. Ändringar i kursplanen tar ca 1 år att göra.

Studiehandledning

Studiehandledningen förtydligar kursplanens syfte och mål samt beskriver kursens innehåll och examinationer. Där finns också de olika kriterierna för respektive betyg Godkänt (G) och Väl Godkänt (VG). Studiehandledningen läggs ut på VFU-portalen vid varje kursstart samt på lärplattformen Canvas för respektive kurs.

Handbok

Handbokens syfte är att beskriva den verksamhetsförlagda utbildningen i sin helhet med dess innehåll och organisation. Handboken finns på VFU-portalen <https://vfu-ukk.mdh.se/Pages/Page.aspx?pageId=1132>.

Studentbok

Studenten erhåller en digital studentbok vid kursintroduktionen för första VFU-kursen och den följer studenten genom utbildningen. I studentboken dokumenterar studenten sin målluppfyllelse av lärandemålen i VFU-kurserna. Handledaren lämnar ett bedömningsunderlag för varje kurs och kursläraren på universitetet betygsätter målluppfyllelsen på kursen i studentboken. Studentboken, VFU1 eller VFU2, är en tentamen i båda VFU-kurserna.

Placering på VFU-skola

Om studenten inte har någon VFU-placering innan programupprop kan MDU att hjälpa studenten med att hitta en plats. MDU kan dock bara garantera att studenten kan få en VFU-placering inom någon av de kommuner där MDUs övriga lärarprogram har avtal, dvs Västerås, Eskilstuna och Köping.

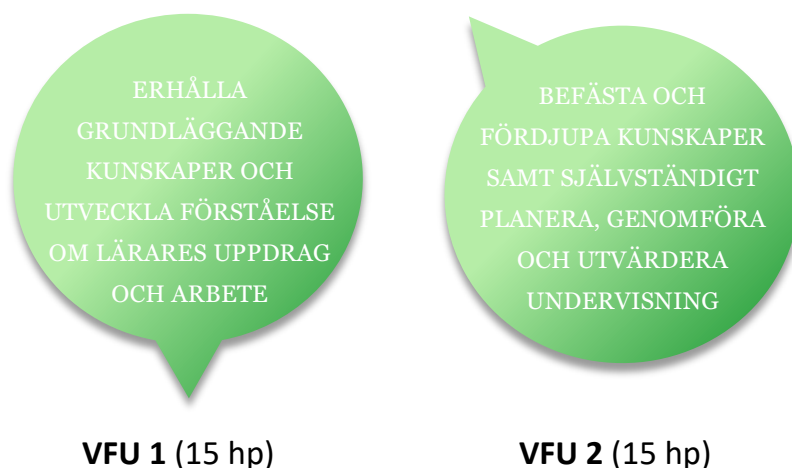
Om studenten önskar en VFU-placering hos en skolhuvudman där MDUs lärarutbildning inte har avtal kan studenten antingen ordna med det själv och MDUs lärarutbildning administrerar och skriver avtal eller så kan MDUs lärarutbildning försöka att hjälpa till. Generellt kan sägas att det är svårt att få en VFU-placering i storstadskommunerna, framför allt där motsvarande utbildning finns. Om studenten har kontakt med en gymnasieskola i sin hemkommun som kan ta emot hen som student, kommer MDUs lärarutbildning att ta kontakt med den aktuella skolhuvudmannen för att ge mer information kring vad det innebär att vara VFU-skola till en KPU-student på MDU.

Det är viktigt att studenten förbereder sig på om det finns praktiska eller privata angelägenheter som måste ordnas inför VFUn. VFU-skolan har ett utbildningsansvar för studenten under hela utbildningen. Ingen lärarstudent kan garanteras att få genomföra hela sin verksamhetsförlagda utbildning på samma VFU-plats.

Fältstudier i övriga kurser

För att ytterligare stärka den kontinuerliga kontakten med verksamheten finns det i de flesta kurserna i programmet fältstudier. Fältstudierna innebär att studenten får kursuppgifter att lösa som bygger på att de behöver vara i VFU-skolan under en begränsad tid. Att under hela sin utbildning, genom VFU och fältstudier, ha kontakt med sin VFU-skolan kring utbildningsvetenskap och didaktik hjälper studenten att hitta beröringspunkter mellan praktik och teori.

VFU-kursernas progression

Erhålla grundläggande kunskaper och utveckla förståelse om lärares uppdrag och arbete

Verksamhetsförlagd utbildning 1 (15 hp), som föregåtts av kontakter med VFU-skolan genom fältstudier, är kopplad till kursen inom den utbildningsvetenskapliga kärnan som behandlar läraryrkets organisation, innehåll och uppdrag och de ämneskunskaper som tillägnats i tidigare studier.

Under den första delen av utbildningen, där den första VFU-kursen (VFU1) återfinns, grundläggs studentens kunskap om lärarens uppdrag och lärarens arbete. Studenten diskuterar sina egna och andras handlingar i förhållande till den människo-, demokrati-, kunskapssyn och syn på hållbar utveckling som samhället genom läroplan för förskolan/ skolan ger uttryck för. Studenten ska under den första delen av utbildningen också visa prov på den kommunikativa kompetens som yrket kräver och kunna leda och planera pedagogiska aktiviteter. Studenten ska kunna identifiera och välja innehåll för verksamheten ur ett ämnesdidaktiskt perspektiv och föreslå, leda och utvärdera pedagogiska aktiviteter. Redan i VFU1 förväntas studenten kunna undervisa i sitt undervisningsämne.

Under VFU1 påbörjar studenten skrivandet av sin praktiska yrkesteori, ett dokument där studenten visar kunskap om kopplingen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund. Studenten ska också kunna visa sina didaktiska perspektiv och sitt praktiskt pedagogiska förhållningssätt.

Befästa och fördjupa kunskaper samt självständigt planera, genomföra och utvärdera undervisning

Verksamhetsförlagd utbildning 2 (15 hp) är kopplad både till ämne och till den utbildningsvetenskapliga kärnan och syftar till att fördjupa studentens kunskaper inom läraryrket.

Studenten ska med programmets kurser som grund nu självständigt kunna planera, genomföra och utvärdera undervisning i ämnet. En VFU-period i slutet av utbildningen knyter samman utbildningens UVK och tidigare ämnesstudier. Under VFU2 fördjupar studenten sina kunskaper, färdigheter och förmågor gällande lärares arbete.

Studenten ska nu arbeta och handla enligt den människo-, demokrati-, kunskapssyn och syn på hållbar

utveckling som samhället genom läroplan för förskolan/skolan ger uttryck för. Studenten ska i handling visa den flerdimensionella kommunikativa kompetens som yrket kräver. Studenten ska utifrån barns olika erfarenhet, behov och förutsättningar självständigt planera, leda och organisera pedagogiska aktiviteter med medvetna didaktiska överväganden och på olika sätt använda digitala verktyg.

Studenten ska också, för att knyta ihop utbildningen, i VFU-kursen skriva fram sin praktiska yrkesteori, ett dokument där studenten visar kunskap om kopplingen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund samt sina didaktiska perspektiv och sitt praktiskt pedagogiska förhållningssätt. Den praktiska yrkesteorin ger utrymme för studenten att uppvisa didaktisk medvetenhet och kunskap om sociala relationer, konflikthantering, ledarskap och pedagogiskdidaktiska perspektiv. Den praktiska yrkesteorin ger ytterligare underlag för att kvalitativt säkerställa examinationen av VFU2 i relation till kursens lärandemål.

VFU-kursernas upplägg

VFU inleds med kursintroduktion för studenterna där studiehandledningens innehåll presenteras och diskuteras. VFU-kursen fortsätter på respektive VFU-skola med att studenten tillsammans med handledaren har ett planeringssamtal kring hur studenten ska kunna uppnå kursens lärandemål.

Seminarier och besök

Under kurserna hålls examinerande seminarier med studenter och kurslärare kring lärandemål där studenten ges möjlighet att uttrycka sig muntligt och skriftligt kring kursens lärandemål och sin påbörjade praktiska yrkesteorin. Utöver ovanstående seminarium ingår det i VFU1 och VFU2 ett besök av kurslärare i syfte att ytterligare stödja studenten att nå lärandemålen i kursen. Besöken av kurslärare kommer att ske digitalt.

Studietid och frånvaro.

Kursstarten är obligatorisk och frånvaro ska tas igen.

VFU1 och VFU2 är båda förlagda över en längre period och totalt är det 50 dagar per period och kurs som ska göras. Utbildningen läses på 75% fart, vilket innebär att vid jämn fördelning fylls veckorna under VFU-perioden med 3-4 VFU-dagar per vecka¹. Hur dagar och tid förläggs under VFU-veckorna planerar studenten tillsammans med kontaktperson/handledare. Studenten har rätt till denna tid och eventuell frånvaro kan påverka studentens möjlighet att nå lärandemålen för kursen. Frånvaro upp till 20% ska tas igen sammanhängande och i nära anslutning till kursens avslut. Om den totala frånvaron uppgår till mer än 20% avbryts VFU-kursen och studenten ges möjlighet att göra om hela kursen nästa gång den ges. Gränsen är satt utifrån att VFU-perioden ska vara sammanhängande, genomföras med kvalitet och främja måluppfyllelse. Planering hur eventuell frånvaro kan tas igen, görs i samråd med kontaktperson/handledare och kursläraren ska kontaktas. Vid frånvaro som närmar sig 20% ska VFU-samordnare kontaktas. Till tid i verksamhet räknas även kursuppslagsdagen, examinerande seminarium (ej omtentamen i andra kurser) och de eventuella röda dagar som ligger under kursperioden.

Utbytesperiod

Studenten kan göra kortare tillfälliga utbytesperiod² under sin utbildning. De tillfälliga utbytesperioderna görs för att studenten ska få största möjliga utbyte av VFU-kurserna och för att studenten ska kunna få erfarenhet av den mångfald den kommer att möta i sin yrkesutövning. Vid tillfälliga utbytesperioder har ledningen för VFU-skolan tillsammans med handledare ansvar för att dessa genomförs och att de kvalitativa aspekterna tillgodoses. Längden på utbytesperioden kan variera beroende på syftet.

¹ Tiden kan förläggas på annat sätt så att det passar verksamheten. Hänsyn måste dock tagas till datum för examinationer, besök mm enligt studiehandledningen.

² En utbytesperiod kan innebära att studenten får gå till en annan skola och andra verksamheter som kan vara relevanta för studentens utbildning.

- Upp till 1 vecka under VFU1
- Upp till 2 veckor under VFU2

Undervisning i VFU-kurs

I KPU:n ska studenten undervisa i det ämne hen antagits i enligt följande riktlinjer:

VFU1 25-50 % av en lärares undervisningstid på heltid

VFU2 50-70% av en lärares undervisningstid på heltid

Bedömning och examination

Samtliga verksamhetsförlagda kurser examineras muntligt och skriftligt, både enskilt och i grupp. Studenten formulerar under utbildningen en praktisk yrkest teori som examineras. Studenten dokumenterar sin måluppfyllelse för varje lärandemål i den digitala studentboken i varje kurs. Efter diskussion med handledaren sammanfattar studenten sin måluppfyllelse och beskriver utvecklingsområden. Handledaren skriver ett bedömningsunderlag. VFU-kurserna examineras och betygssätts av lärare på universitetet efter samråd med VFU-skolans handledare grundat på dokumentationen i den digitala studentboken.

Graderade betyg

Som betyg används Väl Godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

För betyget G är kravet att alla de olika moment som respektive uppgift innehåller har beaktats, att samtliga lärandemål är uppfyllda, reflekterade och tillsammans med handledare dokumenterade i Studentbok för VFU. För att erhålla betyget Godkänd på kursen krävs godkänt (G) i samtliga examinationer. För att erhålla betyget Väl Godkänd (VG) se kursplanen för aktuell kurs.

Regler för underkännande

Om studenten riskerar att inte nå alla lärandemål ska handledaren i god tid signalera detta till kurslärare/VFU-samordnare. Kurslärare/VFU-samordnare besöker studenten på skolan och det sker ett stödjande samtal och ett protokoll, enligt föreskriven mall, skrivs av kurslärare/VFU-samordnare där det ska framgå vilket/vilka lärandemål som studenten inte uppnår. Ett uppföljande samtal/besök ska göras inom två veckor efter den första kontakten. En tydlig dokumentation kring lärandemålen ska göras även i studentboken av kursen. Studenten tar kontakt med studievägledare för att upprätta en individuell studieplan.

Avskiljande

Avskiljande kan enbart ske enligt de villkor som anges i 4 kap. 6§ högskolelagen (1992:1434), (studenten lider av psykisk störning, missbrukar alkohol eller narkotika alternativt har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet).

MDU:s uppdrag och ansvar

- informera rektor och handledare/kontaktperson om uppdraget
- informera studenten om utdraget ur brottsregistret
- informerar studenten om vikten av det goda mötet med VFU-skolan
- genomför samtliga VFU-kurser enligt styrdokumentet
- ger information och har en dialog med studenten och VFU-skola så att kurslärare och handledare tillsammans ger studenten möjlighet att nå lärandemålen i VFU-kursen
- examinerar och betygsätter utifrån studentens och handledarens dokumentation i studentboken
- ansvarar för styrdokumentet i kursen³

Huvudmannens uppdrag och ansvar

Handledare

- handledare tar del av allmän information som ges av MDU. Handledaren får information om kursens upplägg. Handledaren är uppdaterad kring kursens lärandemål
- har ett inledande planeringssamtal med studenten i respektive kurs
- handleder studenter i lärandemålen för aktuell VFU-kurs
- handleder studenten i genomsnitt 1,5 tim/vecka under aktuell VFU-kurs. Hur handledningen förläggs avgör student och handledare tillsammans
- lämnar bedömningsunderlag i den digitala Studentboken för verksamhetsförlagd utbildning av hur studenten når lärandemålen för VFU-kursen
- deltar vid besöken

³ Se styrdokument för VFU

VFU- skolans ledning

- ansvarar för att handledarna ges tillräckliga förutsättningar för att kunna utföra sitt uppdrag i enlighet med avtal om VFU-skolor (fältskola)
- genom fältskolan, ha utbildningsansvar som innebär att den ska medverka i lärarutbildningen och därigenom ge studenterna tillgång till relevanta kontakter och miljöer för fältstudier i lärarutbildningens universitetsförlagda kurser,
- att studenten får tillgång till fältskolans lärresurser,
- att det finns en struktur och planering för studentens VFU och att den kommuniceras med berörd student,
- att studenterna under utbildningen får möta skolor och/eller skolklasser med olika förutsättningar
- se även skolhuvudman

Skolhuvudman

- ansvarar för att ledning, organisation, kvalitetsarbete och den pedagogiska verksamheten håller hög kvalitet och att det finns handledarutbildade lärare med för verksamheten behörig lärarexamen
- ansvarar för att organisera verksamheten kring VFU på den aktuella VFU-skolan

Studentansvar

Studenten förväntas ta ett stort eget ansvar för sin VFU och är ansvarig informationsbärare.

Detta innebär att studenten:

- tar första kontakten med VFU- skolan i samband med placeringen vid utbildningens start och ska under hela sin utbildning i god tid före fältstudier och VFU kontakta sin VFU-skola
- uppvisar ett aktuellt registerutdrag från polisens belastningsregister för rektor vid första besöket i samband med fältstudier
- lämnar studiehandledningen för aktuell VFU-kurs till handledaren
- fullföljer VFU-kurserna så att givet kursinnehåll genomförs på ett kvalitativt sätt kopplat till lärandemålen
- genomför 50 dagar under respektive VFU₁ och VFU₂. Vid frånvaro ska studenten i samråd med handledaren lägga till motsvarande tid sammanhängande och i nära anslutning till VFU-perioden. Vid längre frånvaro, en vecka, kontaktar studenten och handledaren kurslärare på MDU för vidare planering av hur VFU-kursen ska kunna fullgöras
- tar tillvara på samtliga aktiviteter som erbjuds av VFU-skolan vilket ökar möjligheten till olika erfarenheter av yrkesrollen
- kontaktar kurslärare/ kursansvarig/VFU-samordnare om problem med VFU-skolan uppstår
- genomför fältstudier på VFU-skolan

PRAKTISK INFORMATION

VFU-portal

På VFU-portalen finns all information att hämta om styrdokumenterna för VFU, aktuella VFU-skolor, kontaktuppgifter, kalendarium för varje termin, VFU-organisation, VFU-placering mm. <https://vfukkk.mdu.se/Pages/Page.aspx?pageId=1132>

Registerutdrag

Student ska beställa ett registerutdrag ur polisens belastningsregister innan första besök kan genomföras på VFU-skola. Görs inte detta kan studenten nekas tillträde. Det är rektor eller motsvarande på VFU-skolan som beslutar om studenten kan tas emot.

Utdrag ur belastningsregistret beställs genom Rikspolisstyrelsen och blanketten finns i VFU-portalerna och på polisens hemsida: [Belastningsregistret - begär utdrag | Polismyndigheten \(polisen.se\)](#)

Ändamålsenlig klädsel

Under fältdagar, fältstudier och VFU, samt annan kontakt med övningsförskola eller övningskola ska studenten bära ändamålsenliga kläder. Det innebär att kläderna inte ska försvåra kommunikationen i mötet med andra, väcka anstöt eller hindra studenten från att delta aktivt i verksamheten.

Student som utsätts för diskriminering

På MDU råder nolltolerans mot diskriminering och trakasserier. Universitetet är skyldigt att utreda trakasserier och kränkande särbehandling så snart universitet får veta att det kan ha skett. Med diskriminering menar ett missgynnande eller en kränkning som kan kopplas till någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuella läggning
- ålder

Student som upplever sig ha blivit diskriminerad kan göra en anmälan till registrator@mdu.se. Om studenten önskar stöd, kontaktas studentombudsmannen. En anmälan skyddas inte alltid av sekretess och kan vara en allmän handling. Om student önskar diskutera sin situation under sekretess kan studenten vända sig till studenthälsan eller studievägledare.

Studentförsäkring

Studenter vid universitet och högskolor är försäkrade under studietiden och under direkt färd mellan bostaden och VFU-förskola/skola. Försäkringen täcker endast personskador. För att täcka andra skador än personskador måste studenten ha en hemförsäkring.

Mer information finns på Kammarkollegiets hemsida:

<https://www.kammarkollegiet.se/vara-tjanster/forsakring-och-riskhantering/anmal-skada/sjukdom-eller-olycksfall>

Student som skadar sig under VFU

Om någon student råkar ut för en olycka eller blir skadad i samband med en incident under vistelsen i VFU-förskola/skola informerar handledaren kursansvarig på universitetet. Studenten måste också omgående skickas till vårdcentral/akutmottagning för att få sina skador dokumenterade. Mer information nås via Studenthälsan på Mälardalens universitet.

Krishantering

Student ska hålla sig informerad om VFU-skolans krisplan. Student som under VFU eller fältstudier upplever en krissituation på övningsförskolan/skolan ska erbjudas att delta VFU-skolans ordinarie krishantering. Om sådan situation uppstår ska också VFU-ansvarig kontaktas skyndsamt.

Studenten vid MDU kan också vända sig till Studenthälsan för att få stöd och hjälp på olika sätt om en allvarlig och svårhanterlig händelse skulle inträffa under hens vistelse på övningsförskola/skola.

Länk till studenthälsan [Studenthälsan – Mälardalens universitet \(mdu.se\)](https://www.mdu.se/studenthalsan)

Vid särskild händelse kan VFU-ansvarig, vid behov, kontakta Universitets ledningsgrupp

Telefonnummer

073-960 88 22

VFU-ORGANISATION FÖR LÄRARUTBILDNINGEN VID MDU

För att arbeta med frågor kring VFU på universitetet finns ett arbetslag som arbetar med detta. Arbetslaget för KPUn består av VFU-ansvarig, VFU-samordnare och VFU-handläggare.

- VFU-ansvarig har ett strategiskt och övergripande ansvar för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.

- VFU-samordnare stödjer och utbyter information och erfarenheter med rektor och handledare på VFU- skola samt studenter, kurslärare och kursansvariga för respektive lärarutbildningsprogram avseende den verksamhetsförlagda utbildningen och fältstudier.

- VFU-handläggaren är administrativ stödfunktion till VFU-ansvarig och VFU-samordnare och administrerar VFU-portalen.

- Kursansvarig ansvarar för kursens innehåll och dess planering och att Studiehandledning läggs ut på VFU-portalen vid kursstart. Det åligger också kursansvarig att ansvara för att besök och examinerande seminarier under pågående VFU-kurs genomförs.

- Kurslärare genomför digitala besök på VFU-skola som ingår i VFU-kurs och leder de didaktiska/metodiska trepartssamtalen under besöken där yrkesprofessionen diskuteras. Vidare handleder kursläraren studenter i arbetet med den praktiska yrkesteorin (PYT) och genomför VFU-examinationerna enligt gällande kursplaner för VFU.

- Kursläraren ansvarar för att utifrån dokumentation i Studentbok för VFU, examinerande seminarier och praktisk yrkesteori betygsätta examinationerna i kursen. Kursläraren är också kontaktperson mellan universitet och rektor, kontaktperson, handledare och placerade studenter under pågående VFU inom respektive skola.

Kontaktuppgifter

VFU-samordnare Ämneslärarprogrammet och KPU

Fredrik Genneby

016-15 32 00, fredrik.genneby@mdu.se

VFU-ansvarig

Petra Runström Nilsson

073-6620944, petra.runstrom.nilsson@mdu.se

VFU-handläggare

Karin Sandeberg

016-15 34 64, karin.sandeberg@mdu.se

**Akademien för utbildning,
kultur och kommunikation**

Box 883, 721 23 Västerås. **Tfn:** 021-10 13 00
Box 325, 631 05 Eskilstuna **Tfn:** 016-15 36 00
E-post: info@mdu.se **Webb:** www.mdu.se